

LA PATRIA CATALANA.

REVISTA DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

SURTIRÁ DOS VEGADAS AL MES.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: trimestre. . rals 6.
Fora » . . » 6 y 1/2.
Un número sol. . . » 1.

ADVERTENCIA.

No 's publicará cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.

PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: Administració carrer de Baldrich, 16, cantonada.
Barcelona: Teixidó y Parera, Pi, 6.
Los demás punts remetent l'import de la subscripció en sellos de correu

ANY I.

VALLS 14 NOVEMBRE DE 1880.

NÚM. 3.

LO EDUCADOR Y LO SABI.

¿Qual es la condició del home que no sab llegir, ni escriurer, ni contar? ¿No deu creuer sempre tot lo que se l' hi diu, suposat que no pot enterarse per medi de la lectura si es ó no veritat? Si s' allunya, ¿no está privat dels consells y de las advertencias de sos pares y de sos amichs? No pot escriure nna carta. ¿No está, per aixó, condemnat á no fer altre cosa que 'ls mes baixos serveis? Ni solsament se 'l pot enviar á fer compras, puig no compren un sencill compte.

Lo pagés llegint los periódichs sab ahont pot vendre sa cullita ab mes ventatjas; per los llibres, sab lo lloch en que 's cria mellor bestia, en quin punt s' obtenen las mes ricas cullitas, ahont y com s' abona y cultiva mellor lo terreno.

Lo comerciant llegeix las cartas que l' hi venen de llunyana terra, y calcula, segons las indicacions que hi troba, quinas son entre las produccions de son país, las que pot enviarhi en ventatje per lo cambi de mercaderias.

Lo fill que viu en terra estranya, reb las

cartas que emanan del carinyo de sos pares, consells que 'l preserven de seguir pel mal camí.

Lo navegant calcula en mitj de la nit lo lloch en q' están situats los escolls de que deu preservars. Cada qual arregla sas entradas y sos gastos. encrivintlos y calculantlos. Ab aquestos coneixements, los altres poden adquirirse fácilmente: ells son lo camí de tots los honors y de totas las riquesas.

Per lo exposat veyem que la sort de las personas que saben llegir, escriurer y comptar, es molt diferent de la condició de aquells que no 'n saben. ¿No habeu reflexionat en que á deducció d' aixó, que l' un está condemnat á la condició mes humil, mentres que l' altre pot alsarse á las mes altas dignitats? Are bé, l' educador es qui opera aquesta transformació.

Així com aquesta diferencia es algunas vegadas extraordinaria entre 'ls individuos, així també ho es entre las nacions que tenen ó nó educadors. Lo poble sense mestres, ahont no s' ensenya á llegir, ni escriurer, ni comptar, deu ser sempre menys hábil pera 'l treball, mes ignorant en tot, y per lo tan, mes pobre que 'l poble que té personas encarregadas especialment de sa instrucció.

Certament, l'educador no fá pá com lo pastissé; no fá sabates com lo sabatér, no fá telas com lo fabricant; no fá produir verduras com l'hortolá; ni dicta sentencias judiciales, ni vetlla per la seguretat pública com lo funcionari; y no obstant, fá serveis tan importants com los que mes, puig lo mestre ensenya lo que dehuen saber pera dirigir bé sos negocis, pera entendrers entre sí per escrit y poguer combinar lo cambi de sas produccions y de sos serveis. Així com lo fabricant transforma la barra de ferro en ferramentas útils, així també l'educador transforma lo noy inútil é ignorant en un home útil. Aquest es un treball imposible de valorarse ni pagarse en diner; y lo individuo, com la nació, que té educadors, deu un regoneixement sens límits á eixos homes que 's dedican á tant penat treball y donan tan útils é importants serveis.

Lo educador no ha inventat per si mateix los coneixements que transmeteix á sos deixebles per la ensenyansa; los obté estudian en llibres compostos per sabis, ó seguint las lliçons donadas en establiments instituits á eix efecte, y que se 'n diuen Escolas Normals. Lo educador apren també en eixas escoles los mellors sistemes pera comunicar á sos deixebles los coneixements que ha adquirit. Aquestos reunits al art d'ensenyá, constitueixen pera lo educador un capital que no pot consistí en objectes immaterials, l'hi es menys útil que pera lo fabricant, l'ortotá y l'comerciant, lo capital que posseix baix la forma de màquines, de ferramentas, de mercaderias etc. Mentre mes gran es lo capital de que disposan las personas que exerxeixen aquestas diverses professions, mes poder posseeixen pera fabricá y pera transportá sos productes. Are bé, succeeix lo mateix en lo cas del educador; mentre mes posseeix lo que podria dir-se lo capital intelectual, baix la forma de coneixements adquirits, mes gran es son poder en lo art d'ensenyar.

A manera que las ciencias progresan, se divideixen en una munió de ramas, y sos dominis han arribat á esser avuy dia tant

estesos, que no hi ha sabi, per gran que sia son talent, pugui abressar lo conjunt, veus-aquí la rabó perquè son estudi y sa ensenyansa forman l'objecte dels treballs de nombrosos sabis, que s'agrupan en tantas especialitats, quantas subdivisions contan las ciencias.

Per altra part, en cada ciencia, las operaciones se reparteixen entre 'ls diversos membres del grup de sabis que d'ella s'ocupan, treballant los uns en investigar los principis sobre 'ls quals se funda una ciencia, los altres en coordinar eixos principis y en formá la teoria, es ha dí, en posarla al alcans de totas las intelijencias; en fi, 'n hi ha encara d'altres que investigan las aplicacions útils de las ciencias á la industria y á las arts.

Además de las escoles de distints graus, y de las universitats, que escampan l'instrucció sobre totas las classes de la societat, hi ha encara las academias, y las societats sabias, literarias y artísticas, las bibliotecas públicas, los museos ó coleccions d'objectes d'art, tals com quadros, esculturas y objectes de l'antiguetat, de recorts històrichs, de productes de l'industria de las diferents épocas y de tots los països del mon, las coleccions d'història natural, etc.: en fi, los monuments d'arquitectura, d'escultura y altres destinats á perpetuá recorts històrichs, tradicions del passat, á fi de ferlas servir pera la instrucció y educació de las generacions presents y venideras.

Mentre mes institucions consemblants á aquestas posseeix una nació, mes rápida y segurament podrá avansar en las vias del progrés.

La vista de totas eixas cosas inspira á la joventud lo respecte y l'admiració per sos antepassats que se las han tramés en herencia, lo desitj y l'estímul de imitarlos en lo que ells han fet de gran y útil, y en fi, l'amor á una pátria qual historia revela en ells tants gloriosos recors.

+ LO MISSATJER D' AMOR.

Si veyeu passá pels aires
cada tarde al entrá l' sol
un colom, ell es qui porta
lo missatge del amor.

Era un temps que tot somreya
per la plana y sos entorns,
lliris, llassemins y rosas
mostravan sos bells colors.

Los aucellets entonavan
molt melodiosas cançons,
y un cel plé de poesia
s' agregaba á la funció.

Una nineta s' deix veurer
lluïnt son llarch cabell d' or,
galtes de color de rosa,
ulls blaus y llabis de foch.

Trista camina, ficsantne
sa mirada en l' horizó;
sospirs llansa que revelan
que pateix de mal d' amor.

Una llàgrima com perla
n' ha aixugat son mocador;
las floretas li preguntan:
¿perqué es que ploras, Dolors?

Pensativa continua
mirant sempre á l' horizó;
los rossinyols enmudeixen
de son cant sensill y dols.

Bonicas papallonetes
corren á besar son front,
associantse á la doncella,
dihentli:—seca ton plor.

Veyent que no 'ls hi contesta,
dintre 'l bosch tenen sessió,
aucells, flors y papallonas
pels motius del desconsol.

Juran no lluir sas galas
hasta tant que la Dolors

torni á presentars' alegre
com avans, plena de goig.

Així que tots ja son fora
y 'l sol entrava, allavors
un colom passa pels aires
buscant la reyna del lloch.

Cansat ja de tant buscarla,
la troba; veyent que dorm,
no intenta, no, despertar-la
sols li dona un fort petó.

Sorpresa, crida: tots venen
los qu' estavan allí aprop,
veuen qu' el mal que tenia
provenia del amor.

Y despres, quant la trobavan
trista, així que 's feya fosch,
ja sabian qu' esperaba
lo missatge del amor.

Si veyeu passá pels aires
cada tarde al entrá 'l sol
un colom, éll es qui porta
lo missatge del amor.

R. R. S.

LA FILOXERA.

(CONTINUACIÓ.)

Aquesta forma de la filoxera destinada exclusivament á la reproducció, se sembla per la magnitud y color del cos á la larva de la femella ponedora, pero li falta la trompa y lo aparat digestiu, per lo qual no pren aliment durant sa efímera existencia. Lo mascle á poch de naixer, fecunda á una de las femellas y prompte mora. La femella despres de fecundada pon un ou gran qu' omplena casi tot son cos y mora de la mateixa manera que 'l mascle, quant ha acabat sa missió de reproduir-se.

Totas las trasformacions de la filoxera *áptera* se verifícan en Europa dessota terra

y demunt las arreletas del cep; pero la femella alada, que casi sempre naix en la superficie de la terra se posa en la cara inferior de las fullas, ahont per lo general deposita las pupas que originan los individuos sexuats.

L'ou procedent d'aquets últims denominat *ou d'ivern*, se distingeix per que sent d'un color poch definit, així que s'ha post, se torna prompte en vert d'oliva ab piquets negrosos y rodons. Es brillant y transparent y sa superficie presenta un dibuix en relleu format per mallas exagonals, trobantse depositat en lo tronch del cep y generalment en la cara interior de las láminas de la crosta.

Així que arriba la primavera, l'ou d'ivern se aviva y d'ell naix una femella panedora que perpetuantse, com queda dit, s'encarrega de continuá la obra de destrucció comensada per las generacions anteriors.

Resulta de lo dit que la generació sexual reapareix periòdicament, pero segons las últimas observacions de Mr. Balbiani dita reaparició, no sols se verifica, com hem vist, per la trasformació d'algunas larvas ápteras en femellas aladas que surten á la superficie pera reproduir-se per sas *pupas* sobre 'ls organs aéreos de la planta, si que també se verifica dèssota terra, trobantse filoxeras sexuadas sobre las arrels del cep. Aquesta circumstancia proba que las colonias subterràneas de filoxera tenen totas las condicions necessarias á sa conservació y que no es tan fácil destruírlas com se creya en un principi, segons ho acredita la trista y llarga experiencia dels paissos atacats.

Aixís [que s'acosta l'ivern disminueix mes y mes la postura dels ouets; las femellas ponedoras van desapareixent poch á poch fins al punt que en plé ivern no 's troban altres filoxeras que las denominadas *invernants*, ficsas en las crivellas de la crosta, inmóviles, aplastadas y de un color groch de coure. Així permaneixen fins que la temperatura del terreno puji á 10° en qual cas surten de son ensopiment d'ivern y

comensan á reproduir-se com havem vist consignat anteriorment.

Provistas las femellas ápteras, lo mateix que las ninfas d'una llarga y finíssima trompa que introduceixen en lo textit de la fulla, com passa en Nort América, ó en lo de las arreletas mes tendres, com sucseeix en Europa, s'alimentan dels suchs de tals órgans, produint en los primers unas agullas características y en los segons los abultaments fusiformes. D'eixa sort las arreletas capilars y mes delicadas que constitueixen la cabellera, son las primeras que 's destrueixen; la mateixa sort segueixen las restants; y 'l cep, al cap de mes ó menys temps, mort per faltarli los medis necessaris pera nutrir-se.

La propagació de la filoxera pot verificar-se per medis naturals ó artificials, poguen ser la primera classe de propagació subterrànea ó aérea, segons l'estat del insecte.

La filoxera áptera passa d'un cep al altre: primer, per las oberturas ó escletjas del terreno; segont, per los forats formats per altres larvas; tercer, caminant á lo llarch de las arrels del cep en que 's troba, fins á arribar á las del cep del costat per entre 'ls intersticis que sempre existeixen entre la crosta d'aquellas y la terra, y quart, per la mateixa superficie del terreno; pus quan fa calor, la filoxera sol apareixer en la superficie, marxant lliurement fins als ceps del costat, en las quals se ficsa introduint-se per entre las escletjas del tronch en busca de las arrels.

En quant á la filoxera alada, se trasporta per son propi vol y á impuls del vent, donant lloch al ficsarse en punts distants de son origen als focos d'infecció, que comensant en un punt, se van estenent en totas direccions, com ho fá una taca de oli.

La propagació artificial pot verificarse per la introducció, en las comarcas sanas, de ceps malalts, redoltas, etc, així com d'altres plantas, productes y objectes procedents de llochs filoxerats.

No tots los terrenos son igualment favorables á la propagació subterrànea de la filoxera del cep. Lo terreno calís, pedregós,

argilós y, en una paraula, tots aquells que per sas clivellas, sos buits ofereixen una circulació fácil al insecte, son los mes favorables pera sa propagació subterrànea. Per lo contrari, los arenosos que no deixen entre sas moléculas intersticis bastans pera que la filoxera camine per ells, son los mes desfavorables y los que mes impedeixen que 's propague l' insecte. Lo mateix pot dirse d' aquells terrenos molt humits en que l' aigua hi está detinguda durant algunas épocas del any.

(Acabarà.)

CANTARS.

(PREMIATS EN LOS JOCHS FLORALS DE VALENCIA.)

FRAGMENT.

Les cançons que 'l poble canta
Son cançons del cor naixcudes:
¡Cuantes penes descubrixen!
¡Cuantes llàgrimes oculten!

Totes les nits, desde casa,
Vea una llum allà 'n l' horta;
Dos una nit en vaig vore
Y era que ja 'staves morta.

Corren y corren les ones
Y al fi 's desfan y murmuren:
¡Cuantes esperances mortes!
¡Cuantes ilusions perdudes!

L' arrull de la tortoreta
Que ans de morir me donares,
Es cuan mire 'l teu retrato
Mol mes trist que atres vegaes

Com vent que les flors arranca
Y deixa no més les pungen,

La dija 'l temps se la 'mporta,
Pero 'ls pesars sempre duren.

Per entre mig de les rames
S' escolaba un raig de lluna,
Pa que 'n mes llàgrimes veres
Cuant patia per ta culpa.

Cuan l' ànima está ferida
El home patix y plora:
Mes quant els ulls se li seguen
Es senyal que ja está morta.

Les roses del teu sepulcre
Besaba una palometa;
¡Qui no haguera segut rosa
Per si era l' ànima tehua!

Jo m' arrimí á una palmera
Y ella se sangolejava;
Que hasta 'ls abres fugirien
Del que naix en la desgracia.

Les llàgrimes que jo plore
Toquen ta fosa y se sequen:
Parla si es que sét patixes
Pa obrirme totes les venes.

RICART CESTER.

JOAN FIVALLER.

Fivaller, ànima romana que tingué prou pit per anar á desafiar las iras d' un monarca jove, de probada energia, lo primer d' una dinastia nova, poch bon cumplidor de juraments respecte á privilegis y drets de ciutadans, pero capità tan expert com valerós, y de molt altiu caràcter per llinatge.—Lluís Cutxet. —Jochs florals de Barcelona, any 1880.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Regnaba en 1415 D. Fernando I, lo d' Antequera, qui fou el-legit per lo celebrát Parlament de Caspe, quant trobantse á Bar-

celona, se negá un dia lo comprador del rey, á pagar lo tribut que sobre lo consum de carn, habia imposat lo govern municipal de la ciutat.

Gran fou l' alborot que aquet fet promogué en Barcelona, pus feria sos drets y privilegis; é immediatament se reuní lo Conseller de cent, qui acordá: que lo Conseller primer acompanyat de dotze prohoms, passassen al palau reyal, y donguessen part al rey del abus comés per sos criats, ab menys preu dels furs de Barcelona y descrédit de la rectitut reyal.

Lo conseller primer, sigués per temor ó perque efectivament estigués malalt, s' escusá de desempenyar eixa comissió per falta de salut; y llavors tocá lo torn al conseller segon, Joan Fivaller, qui sens desconèixer lo perill que per éll tenia, aceptá la defensa dels drets de la ciutat devant lo rey, prometent demanarli justícia.

Tement Fivaller un atropello en lo palau reyal, feu testament ans d' anar á desempenyar sa missió, prengué 'ls sagraments y 's despedí de sa familia, sortint al carrer vestit ab gramalla y gorra negres, anant també de negre sos criats y lo masser, qui ademés portava la massa cuberta ab un panyo negre.

Barcelona entretant, presentava un aspecte imponent, tancadas las portas de totas las casas, posantse sobre las armas sos habitants, y acompanyant molts d' ells al anímós Conseller al palau reyal.

Arribats allí, deixá Fivaller en la primera cambra sos criats, y 's dirigí sol á la cambra reyal, á qual porta trucá.

—¿Sou Joan Fivaller? preguntá lo porter.

—Soch un Conseller de Barcelona, respongué aquest.

—¿Sou Joan Fivaller? torná á preguntar lo porter.

—Soch un conseller de Barcelona, repetí aquell.

—Respongueu á la meua pregunta, (digué lo porter) lo rey ha manat que sols se permetia l' entrada á en Fivaller.

—En vostre má está deixarme entrar ó nó, (contestá Fivaller) soch Conseller y ve-

nint aquí en nom de la ciutat, de res apro-fita lo meu nom.

Avisat D. Fernando, maná entrar al Conseller, qui al introduhirse en la cambra reyal, besá la má del monarca ab molta reverencia.

—Maravella 'm causa (digué lo rey) tanta reverencia, quant teniu la pretensió de rebaixar la dignitat reyal, pus no altra cosa significa voler que 'l rey pague tributs com si fos vostre vasall. ¿No vos causa vergonya tal pretensió? ¿No vos causa rubor que per una insignificancia pecuniaria, se mogue tal alborot, com si lo rey fos vostre enemich? Ateneu que no ho dich per l' import del tribut, sinó per lo respecte que 's deu á la dignitat del trono.

—«Senyor: (contestá Fivaller), los drets y tributs que Barcelona imposa, de la ciutat son, no del rey. Recordi V. A. que 'l aclamarlo per nostre rey, va esser ab la condició de respectar nostres furs y privilegis; y V. A. prometé ab jurament solemne, conservals com feren tots sos antecessors.

«Nosaltres no podem consentir que 's falte impunement als privilegis que tenim; nosaltres estem disposats á sacrificar nostras vidas pera defensarlos; perque lo morir en sa defensa, lo morir per la felicitat de la patria, será nostra major gloria.

«Senyor: Barcelona es digna de que se li guarden consideracions; y V. A. fent lo contrari 's fa acreedor á la reprobació universal. Barcelona demana justícia, y V. A. está obligat á complaurer lo reclam de la ciutat.

Maná D. Fernando al Conseller, passés á una altra cambra, mentres reunia alguns nobles pera pendrelshi consell, y eixos opinaren que debia lo rey pagar lo tribut imposat per la ciutat: acabat lo consell, despedí lo rey á en Fivaller, dientli: *pera vos queda aquesta volta la victoria.*

Al sortir Fivaller del palau reyal, tot lo poble rodeijá á son defensor, acompanyantlo á sa casa y victorejantlo.

Apesar d' aqueix fet, Fivaller doná probas de ser ánima forta y generosa, pus ha-

ventse enmalaltit lo rey, víctima de la peste que allavors assolava á Catalunya; lo animós Conseller se constituí ab carinyós enfermer del reyal malalt, qui morí en sos brassos, no sens haber nomenat al probo ciutadá, lo seu executor testamentari, y recomanarlo á son fill primogenit D. Alfons, qui despres fou rey de Aragó, anomenat Alfons V. *lo sabí*.

Tals foren los fets de 'n Joan Fivaller, lo zelós defensor dels furs de Barcelona, qual nom venera eixa ciutat per sa firmesa y llealtat, y considerantlo la capital de Catalunya com centinella perentne de sos drets y llibertats, posá l' estátua de tant gran home, en la porta principal de sa casa consistorial, per exemple de las generacions venideras.

M. DAUSÁ.

CRÓNICA.

La quinsena que finim ha estat abundant en plujas.

Lo dia de Tots-Sans vingué al mon quan donavan l' aigua per amor de Deu en los carrers de nostra Vila, en alguns dels quals, per desgracia dels tranzeúns, no hi havia un mal fanal que allunyés las tenebras, puig los havian tret pera sustituirlos ab los de gas. No obstant y aixó, com aquí s' está ja avesat á anar á las foscas á causa de que los fanals de petróli sols s' encenen los dias que no fa lluna, deixant per aquesta lo cuidado de il-luminar la quinsena que li toca ferho sens que se la substituexi en cas de núvol, no hi hagué que plorar cap desgracia personal en las fangueras y sots que 's formen en alguns de nostres carres ab beneplácit de qui té lo deber de evitarho.

Afortunadament ja s' acaba aquest sistema de fanals de petroli, y dintre pochs dias (lo dia 20 sino haguessen estat las plujas) veurém quina cara farán los nous fanals y la llum nova del gas.

Aquí se 'ns acut una pregunta ¿s' encendrán los nous fanals los dias que farà lluna? ó lo que es lo mateix ¿Haurém de anar á las foscas los dias de pluja que ara 'ns hauria de il-luminar la lluna?

No tardarém pas en saberho. Tingan paciencia.

..

Diumenge dia 7 del corrent fou la fira de Vilarrodona. Apesar de que al matí lo dia 's mostrá propens á pluja hi acudí una gran munió de gent de tota la contornada, de modo, que materialment no s' hi cabia al poble, essent impossible poguer atravessar los carrers durant algunas horas del dia. A la tarde, donava gust veurer desfilat aquell sens fi de carros entre mitj de la gent que anava á peu semblant un exércit que portava un interminable convoy.

No parlaré de la fira, es dir, de las transaccions ó contractes que 's feren en ella, porque seria cosa de may acabar. Acontén-tinse los lectors que no hi varen ser, ab saber que la fira aná bé, tan ó millor que 'ls altres anys, venéntse sobre tot, bestiar de tota classe.

..

Lo mateix Diumenge s' obrí una nova societat, contituació del Casino Vallense que se 'n pujá al cel ab molt sentiment de gran número de socis, la qual ocupa lo mateix local, y si debem donar crédito á certas veus tindrà lo mateix mobiliari de la difunta.

Nosaltres desitjém á la nova Societat bona sort, tota classe de prosperitats, y una llarga vida.

..

En lo present número no s' enclou lo cartell del Certámen que tenim iniciat pera celebrarse durant las festas de la Candela, per faltarnos alguns temas de nous premis que se 'ns han ofert. Segurament se publicará la semana entrant encar que ho tinguemque ferho en un número extraordinari.

..

Invitats per la galan empresa del teatre assistirem al estreno de la companyia. Se posá en escena lo drama *El nudo gordiano*

de qual execució quedá satisfet lo públich. Tots los artistas se esmeraren en sortir airosos de sos respectius papers.

Lo diumenge y dijous próxims passats se donaren altres funcions á las que las nostras ocupacions no 'ns van permetrer assistirhi.

Hasta la fetxa havem rebut los periódichs següents:

El Progreso de Sans; Semanario Bergadan de Berga; El Noticiero Dertosense de Tortosa; El Pimiento Riojano de Haro; El Eco de Frejenal; El Labriego Vilafranca del Panadés; La Colmena de Igualada; La Ilustracion, Revista del Centro Agronómico Catalan y Lo Burinot de Barcelona.

El Eco de la Produccion revista de interressos económichs y coneixements útils que publica lo *Fomento del trabajo nacional* de Barcelona, en los dias 1 y 16 de cada mes, havem vist que lo número corresponent al dia de Tots-Sants conté lo següent sumari.

Cartas al *Times* de Lóndres per H. C. Carey.—¿Ahont es lo remey? II. per J. M. de Ferran.—Las importacions de vins en Inglaterra per F. J. O.—La *Bolsa* y lo libre-cambi per P. Estasen.—San Joan de las Abadesas per O.—L' exposició nacional de Bélgica per R. Lordano.—Ecos nacionals per Teodorico.—Varietats.

Havem sapigut se ha obert una subscripció pera socorrer las dos desvalgudas viudas ab familia que ha deixat la desgracia últimament ocorreguda en lo vehí poble de Vallmoll. Las personas que tingan á bé eixugar en lo que pугan las llágrimas de aquestas dos pobres viudas, poden dirigirse al Rector del poble y en aquesta vila al Sr. Jutje de primera instancia; al Sr. Agutzil de dit jutjat ó bé á la redacció de LA PATRIA CATALANA, y ella cuidará de trasmetrer á dits senyors las caritats que á tan noble fi se 'ls hi fassen.

Fa molt temps que 's busca substituir lo actual escorxador per altre que reunesca mellors condicions, y fins es públich que hi

há mirat lo terreno ahont s' hauria de construir. Nosaltres demanem al Ajuntament que active aquesta mellora tan necessaria y tan reclamada per los vehins, sobre tot per los que han tingut ocasió de enterarse del estat actual del escorxador existent.

Lo dia 8 se verificá un robo de alguna consideració en una de las mes acreditadas posadas de aquesta vila. La víctima fou lo recaudador de contribucions Sr. Gaya y los agents... ja los trobará lo tribunal que enten en aquest assumpto.

Segons nos escriuhen de Guissona, lo dia 4 del present celebrá sa segona fira en la qual hi concorren la major part de ganaders de Catalunya. Molta era la existencia que en caps de totas classes hi havia y molts també los compradors, apesar del mal estat de la atmósfera. Serian las quatre de la tarde quan lo Ajuntament feu publicar un pregó manant se retiessen de la població, no sols los remats que hi havia en lo firal, sinó també los que estavan tancats dintre quadras llogadas al efecte. En vista de tal ordre y lo molt difícil que 'l complirla 's feya per la pluja, una comissió de ganaders, aná á trobar al Ajuntament pera demanarli revoqués tal ordre, pero lluny de aixó, sols conseguí que ab mes firmesa la sostingués, amenassant de no cumplirse, ab fortas multas, resultant de aquí que ab exposició de pastors y bestia, sent fosch ja y ab pluja, tinguessen que abandonar la població.

Ignorem los motius que l' Ajuntament de dit poble tindria per obrar de aquesta manera, pero si sabem que tal disposició ha donat per resultat que los ganaders han resolt treurer la fira de Guissona y traslladarla á un altre poble.

Lo bon sentit de nostres lectors haurá ja esmenat la equivocació de letxa del número passat.